

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Τμήμα αρχιτεκτόνων μηχανικών
Ακαδημαϊκό έτος 2009-2010

ΑΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Διπλωματική εργασία -πλανητάριο στο Βόλο

Επιβλέπων – ΛΟΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Περίληψη

Η Διπλωματική Εργασία αφορά στην επίλυση ενός Πλανητάριου στην πόλη του Βόλου, στη συμβολή των οδών Δημητριάδος και Φιλελλήνων, στη θέση όπου ήδη ανεγείρεται ένα κτίριο στάθμευσης αυτοκινήτων.

Η κεντρικότητα αυτής της θέσης μέσα στο πλέγμα των χρήσεων της αγοράς, της εκπαίδευσης (Πανεπιστήμιο) και της αναψυχής, στη συμβολή των μεγάλων αρτηριών της πόλης με τον άξονα του παραλιακού περιπάτου και του πάρκου όπως και το άνοιγμά της στη θέα του Παγασητικού καθιστούν το συγκεκριμένο γήπεδο απολύτως κατάλληλο για την εγκατάσταση του Πλανητάριου καθώς και για την υποδοχή εκθέσεων, επίσημων εκδηλώσεων και χρήσεων ελεύθερου χρόνου.

Το προτεινόμενο κτίριο περιλαμβάνει χώρους και υπηρεσίες καθημερινής εισροής και εκροής πληροφοριών ώστε να διασφαλίζεται η συνέχεια της σχέσης του με τους κατοίκους της πόλης.

Το λειτουργικό Πρόγραμμα του κτιρίου περιλαμβάνει:

- ένα πλανητάριο 80 θέσεων με εσωτερική διάμετρο 12 μ. και κλίση 22°
- μια ψηφιακή βιβλιοθήκη
- τέσσερις αίθουσες εργαστηρίων δημιουργίας ή/και αναπαραγωγής έργων
- δυο μεγάλες αίθουσες 450 και 350 τμ αντίστοιχα, όπου θα μπορούν να εκτίθενται και έργα των παραπάνω εργαστηρίων
- αίθουσες αναψυχής (εστιατόριο, μπαρ)

Κρίσιμο στοιχείο του Προγράμματος αποτελεί η πρόβλεψη μιας μικρής συμβολικής πλατείας, στην οποία θα εκβάλλουν οι κινήσεις των κεντρικών οδών Δημητριάδος και Πολυμέρη.

Το ύψος του νέου κτιρίου - ιδιαίτερα μεγάλο για τα δεδομένα της πόλης - όπως και η δομή του στατικού φορέα που προτείνεται - μεταλλικό δίκτυωμα που παραπέμπει στην πρόσφατη παράδοση της βιομηχανικής αρχιτεκτονικής της πόλης - καθιστούν το νέο κτίριο αναγνωρίσιμο οπτικό σήμα και πολεοδομικό τοπόσημο που οργανώνει τις κινήσεις και τις αξίες αστικότητας αυτής της περιοχής του κέντρου.

**University of Thessaly
Department of Architecture
Academic year 2009-2010**

**Paper title: Planetarium in the city of Volos
Supervisor: LOIS PAPADOPOULOS**

Aris Giannopoulos

SUMMARY

In the crossing roads, Fillelinon and Dimitriados, in Volos, a parking is authorized to be built. In occasion of this, this paper there is proposing an alternative solution of use of this space. This solution consists of a planetarium “with a museum of contemporary art” in order to exploit the special point of this geographical point in the town, which can act as a catalyst to its cultural and the social life. The site is located in the centre of the town among other land uses such as recreation, purchasing, education (the central university of Thessaly is located nearby), park and finally it is close to the port. All these facts, makes the site a location with many advantages for a building of this kind.

The building will include spaces and services for the daily inflow - outflow of information in order to create a continuous "relationship" with the residents of the city. Its functions are summarized to the followings:

- A planetarium with capacity for 80 people inside diameter of 12 meters and 22 degrees inclination,
- A digital library (which can offer much information without the need of big space)
- Four rooms of workshop that can provide reproduction and transformation of useless things into useful
- Two major areas reporting 450 and 350 sqm respectively, in which, there could be displayed works of workshops and any other report that can be accommodated
- And finally recreation rooms

Much attention was paid, in the design of the building, in the way that it was assigned. That happened in order to be created a square, which could continue the urban fabric of Dimitriados with an open space worthy of the size of the building. Also, there was a predisposition that the architecture of the building could be a mark for the city so visually as "historical" as well. So, the height of the building could be said to be fairly large compared to the city and that has elements that refer to industrial architecture in order to link with the city's history.

Θέση οικοπέδου

Το γωνιακό οικόπεδο με εμβαδόν 1350 τμ, στην συμβολή των οδών Δημητριάδος με Φιλελλήνων διαθέτει μέτωπα επί της ο. Δημητριάδος και της οδού Φιλελλήνων και στις πίσω πλευρές του συνορεύει με άλλα, ήδη δομημένα οικόπεδα .

Κατέχει ιδιαίτερα σημαντική θέση στον ιστό της πόλης καθώς βρίσκεται στο κέντρο του βόλου και προβάλλεται ιδιαίτερα προς το ακριβώς απέναντι πάρκο του αγίου Κωνσταντίνου και προς την παράλια. Το οικοδομικό τετράγωνο στο οποίο ανήκει το οικόπεδο βρίσκεται ανάμεσα σε δυο από τους πιο κεντρικούς δρόμους του βόλου – τις οδούς Δημητριάδος και Ερμού (πεζόδρομος –αγορά). Η περιοχή έχει χρήσεις κυρίως εμπορίου και αναψυχής,

Σημαντικό στοιχείο της ταυτότητας της περιοχής είναι η γειτνίαση με το κεντρικό Πανεπιστημιακό κτίριο του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας – το ανασχεδιασμένο καπνεργοστάσιο του Παπαστράτου – το οποίο αποτελεί διαχρονικό – μέσα στις τελευταίες δεκαετίες διαρκές και μεγάλης συμβολικής αξίας τοπόσημο της περιοχής τόσο λόγω της εντατικής χρήσης του όσο και λόγω της ιστορίας του στην οργάνωση της οικονομικοκοινωνικής ζωής του Βόλου.

Θέση οικοπέδου

Πανεπιστήμιο

Πάρκο αγίου Κωνσταντίνου

Ερμού πεζόδρομος-αγορά

Παραλία

Χρήση προτεινομένου κτιρίου – στόχος

Και μόνον η σπουδαιότητα της θέσης του οικοπέδου σε συνδυασμό με το γεγονός ότι δεν υπάρχουν στην περιοχή άλλοι - εκτός του πάρκου - μεγάλοι χώροι με αντίστοιχα πλεονεκτήματα, επιβάλλει ιδιαίτερη προσοχή ως προς την επιλογή των χρήσεων και των υπηρεσιών που θα κληθεί να εξυπηρετήσει το κτίριο που θα μελετηθεί.

Βασικό κριτήριο για την συγκρότηση της πρότασης υπήρξε η ικανότητα του προτεινόμενου προγράμματος στη συγκεκριμένη θέση να απευθύνεται προνομιακά και να προσελκύει το κοινό της πανεπιστημιακής κοινότητας και του μαθητικού πληθυσμού, αλλά ταυτόχρονα να εντάσσεται στις ρουτίνες των κατοίκων και βεβαίως των πολυπληθών, ιδιαίτερα στην τουριστική περίοδο, επισκεπτών ή διερχόμενων επισκεπτών της πόλης με προορισμό το Πήλιο ή τις Σποράδες, της.

Ακριβώς γι αυτό προτείνονται χρήσεις συναφείς προς την εκπαίδευση –την δημιουργία, την τέχνη, την τεχνολογία και την αναψυχή, έτσι ώστε μαζί με το Πανεπιστήμιο να συστήσουν ένα ισχυρό πολιτισμικό δίπολο και – μέσω στρατηγικών ελεύθερου χρόνου και αναψυχής - να φέρουν το ευρύτερο κοινό πιο κοντά στα πολιτιστικά δρώμενα και στις καινοτόμες δράσεις αιχμής.

Βασικό στοιχείο είναι το κτίριο να καλύπτει τις λειτουργίες εκείνες που θα καθιστούν δυνατή την καθημερινή του σχέση και αλληλεπίδραση με την κοινωνία σε όλο το χρόνο λειτουργίας του.

Η εκπόνηση αυτής της Διπλωματικής Εργασίας δεν αντιδικεί με την εν εξελίξει ανέγερση του κτιρίου παρκινγκ, που από τη Δημοτική Αρχή. Θεωρήθηκε ότι προσφέροντας ένα ικανό αριθμό θέσεων στάθμευσης θα αντιμετωπίσει το ανεπίλυτο κυκλοφοριακό πρόβλημα του κέντρου του Βόλου. Ούτε επιδιώκει να διατυπώσει εύλογες ενστάσεις που στηρίζονται στη διαπίστωση ότι, όπως έχει μετρηθεί, σε πολλές περιπτώσεις ο πολλαπλασιασμός των θέσεων στάθμευσης ενθαρρύνει την προσέλευση στο Κέντρο επιδεινώνοντας τις συνθήκες υπερσυνωστισμού, επιφέροντας αποτελέσματα αντίθετα από αυτά που αναμένονται.

Η Διπλωματική Εργασία έχει, αντικειμενικά, το χαρακτήρα της σύνταξης ενός «αντισχεδίου» (“contre projet”), για τη μορφή ανάπτυξης μιας περιοχής κρίσιμης σημασίας. Εκτιμά ότι το ανεγειρόμενο κτίριο στάθμευσης, ακόμη και στην απίθανη περίπτωση που θα λειτουργήσει ανακουφιστικά για την κυκλοφορία – θα απονεκρώσει μια δυνάμει ζωντανή θέση της πόλης δεσμεύοντάς την με ένα κτίριο «φάντασμα» για τα αυτοκίνητα και όχι για την κοινωνική ζωή και θα αποστερήσει από τους κατοίκους και τους επισκέπτες του Βόλου τη δυνατότητα να απολαύσουν μια έντονη και ευαίσθητη στιγμή του αστικού τοπίου.

Θέση οικόπεδου

Το Προτεινόμενο Πλανητάριο θα περιλαμβάνει τις παρακάτω λειτουργικές ενότητες.

-πλανητάριο εκπαιδευτικού χαρακτήρα 80 θέσεων, με 12 μ. εσωτερική διάμετρο και αμφιθέατρο με κλίση 18 ° . Το μέγεθος της σφαίρας αντιστοιχεί με το θόλο του Κεντρικού Πανεπιστημιακού Κτιρίου. Πρόκειται για ένα σύστημα σφαιρικής προβολής που παρέχει δυνατότητες στερεοσκοπικής απεικόνισης και ανταποκρίνεται και στις αξιώσεις αναπαράστασης του ουράνιου θόλου.

- ψηφιακή βιβλιοθήκη, η οποία καταλαμβάνει μικρό εμβαδόν, στην οποία όμως έχει αποθηκευθεί μεγάλος όγκος πληροφοριών και δεδομένων τόσο σε σχέση με τις λειτουργίες του Πλανητάριου, όσο σε ζητήματα ιστορίας της τεχνολογίας και εφαρμογών της τεχνολογίας στην τέχνη, ώστε μέσα από στρατηγικές ψηφιακών παιχνιδιών να εξοικειώνονται οι επισκέπτες τόσο με γνωστικές περιοχές όσο και με τις ίδιες τις δυνατότητες του ψηφιακού κόσμου

- τέσσερις αίθουσες εργαστηρίων δημιουργίας ή/και αναπαραγωγής έργων – ειδικότερα θα ενθαρρύνονται δημιουργικές πειραματικές δράσεις εργαστήρια μετατροπής και ανασχεδιασμού αντικειμένων της καθημερινής ζωής και απορριμμάτων (μετατροπή αντικειμένων σε μουσικά όργανα, τέχνη με σκουπίδια κτλ.) που, εκτός από το ίδιο το δημιουργικό αποτέλεσμα θα εισφέρουν στη διάδοση ιδεών και τεχνικών για την συστηματική και δημιουργική μετατροπή άχρηστων αντικειμένων.

- δυο μεγάλες αίθουσες 450 και 350 τμ, όπου θα μπορούν να εκτίθενται και έργα των παραπάνω εργαστηρίων

- αίθουσες αναψυχής (εστιατόριο, μπαρ)

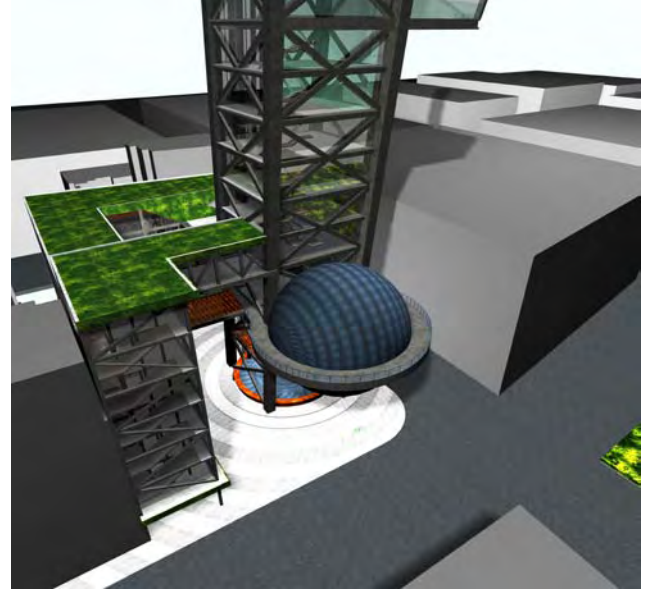
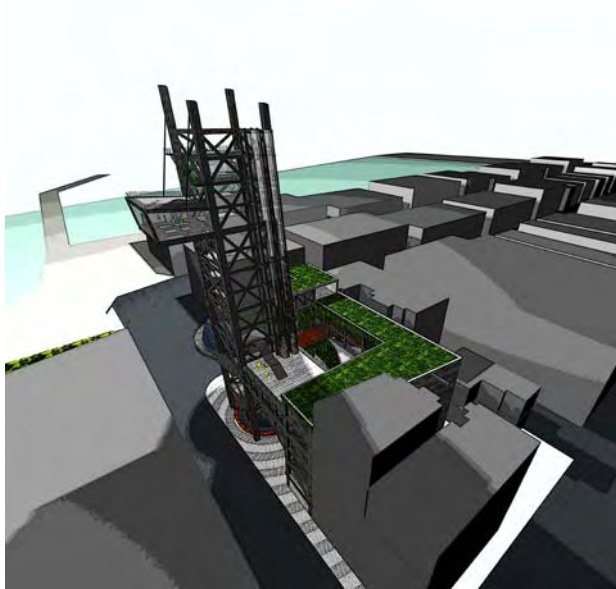

Πηγή – metasound -ΣΕΡΡΕΣ

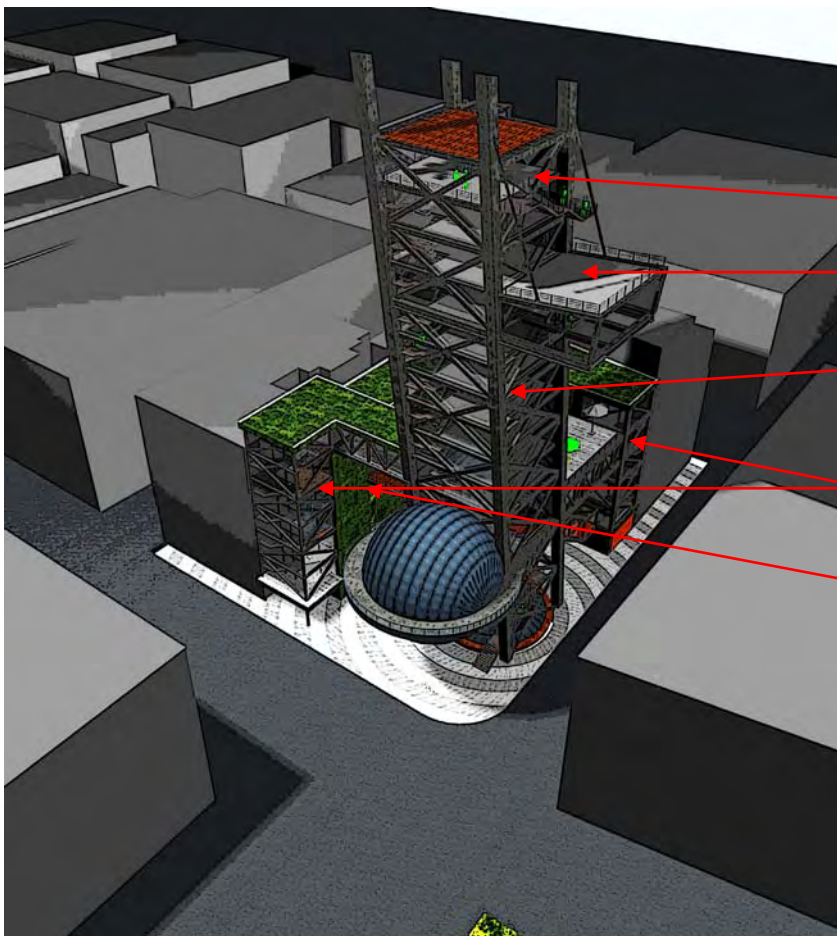

Βασικές αρχές του σχεδιασμού συνοψίζονται ως εξής

- Στο ισόγειο του προτεινόμενου κτιρίου έχει επιλυθεί μία πλατεία, ως θύλακας υποδοχής της δημόσιας ζωής που αναπτύσσεται στους γύρω δρόμους, ικανή τόσο να καλύψει τις ανάγκες των επισκεπτών όσο και να παραλάβει τις δράσεις που ενδέχεται να επιζητήσουν να παρουσιαστούν έξω από το Πλανητάριο
- Προβολή του κτιρίου στο σύνολο της πόλης σε μια αρχιτεκτονική σύνθεση που να αναχθεί σε στοιχείο της ταυτότητας τόσο του Πλανηταρίου όσο και της ίδιας της πόλης του Βόλου
- Προβολή των ισχυρών αρχιτεκτονικών και γεωμετρικών στοιχείων του κτιρίου – κυρίως της «Σφαιράς» του Πλανηταρίου και του «Πύργου» - τόσο στην βασική οδική αρτηρία της οδού Δημητριάδος όσο και στην μεριά της παράλιας, ώστε η νέα πολεοδομική συνθήκη να γίνεται αντιληπτή και από τις δυο κατευθύνσεις
- Δημιουργία μιας «κυκλικής» πορείας μέσα στο κτίριο, ώστε οι επισκέπτες να μπορούν να κινηθούν σε φυσική ροή στον χώρο και να έχουν εύκολη πρόσβαση στους εκάστοτε χώρους του Πλανηταρίου. Οι διαδρομές περιήγησης των επισκεπτών εντός του κτιρίου είναι εμφανείς και προσφέρονται προς τους διερχόμενους πολίτες σε μία ενδιαφέρουσα χορογραφία η οποία διαρκώς περιγράφει το κτίριο.
- Η δημιουργία των χώρων αναψυχής σε όσο γίνεται πιο ελκυστική θέση, ώστε να προσφέρει καινούργιες θέες της πόλης και να προτείνεται η ίδια ως θέαμα στους πολίτες
- Η εξωτερική εικόνα του κτιρίου είναι ευθέως συσχετίσιμη με την παράδοση βιομηχανικής αρχιτεκτονικής των εργοστασίων του Βόλου όπως και με τις μεταλλικές σιλουέτες των μεγάλων γερανών στο λιμάνι

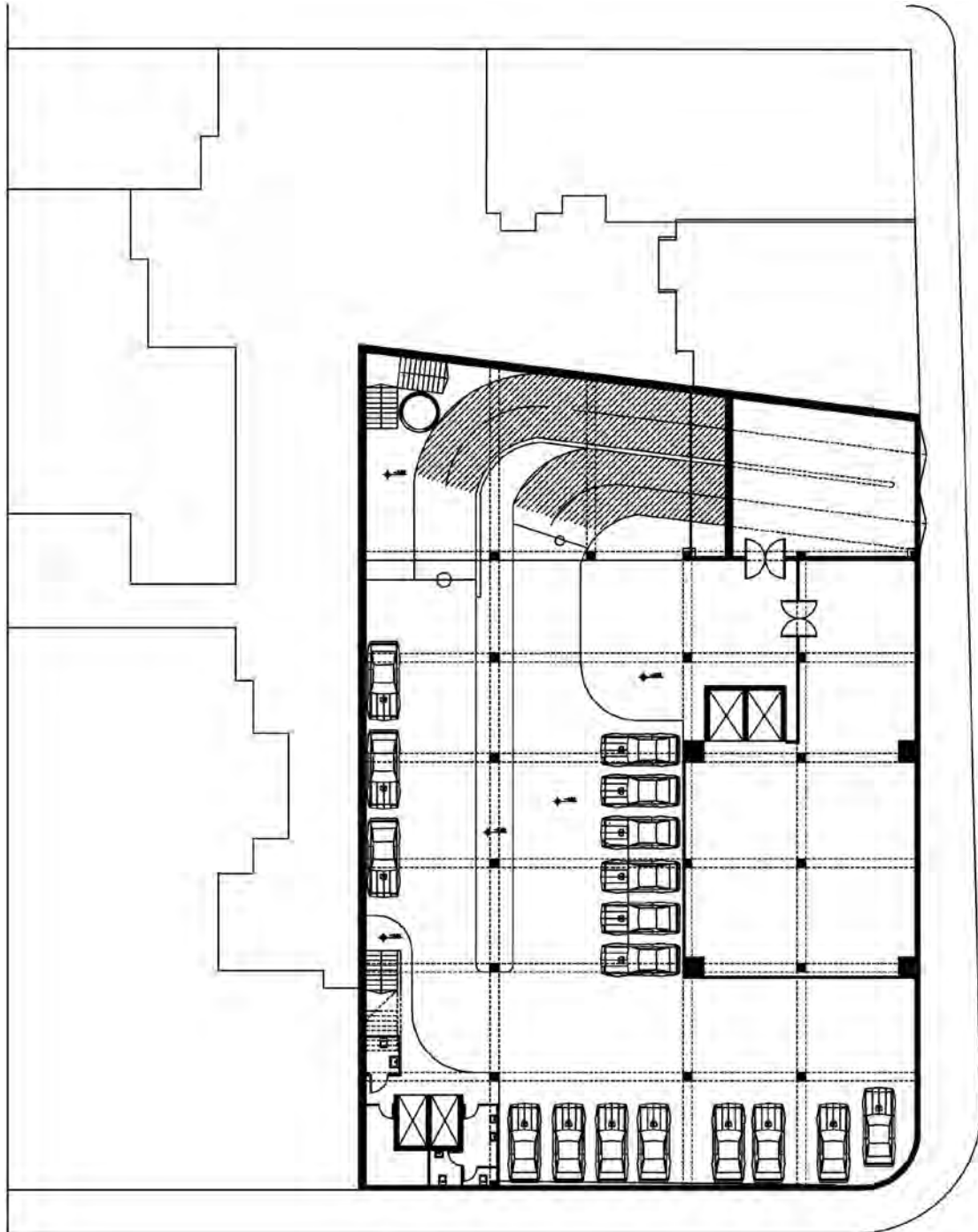
Τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν είναι μέταλλο, εμφανές μπετό, γυαλί και ξύλο. Τοποθετήθηκαν επίσης και πράσινες στέγες και πράσινοι τοίχοι σε μια προσπάθεια συσχέτισης και συνένωσης με το πάρκο του άγιου Κωνσταντίνου αλλά και ως ένας εναλλακτικός τρόπος για πράσινο στο κέντρο της πόλης καθώς ο οριζόντιος αδόμητος χώρος έχει αρχίσει να εξαφανίζεται στα αστικά κέντρα.

- Παρατηρητήριο
- Εστιατόριο –καφετερία
- Εργαστήρια
- Πλανητάριο
- Κάθετες επικοινωνίες
- Χώροι εκθέσεων,
γραφεία-διοίκηση,
ψηφιακή βιβλιοθήκη,
λοιποί χώροι

Κάτοψη υπόγειου

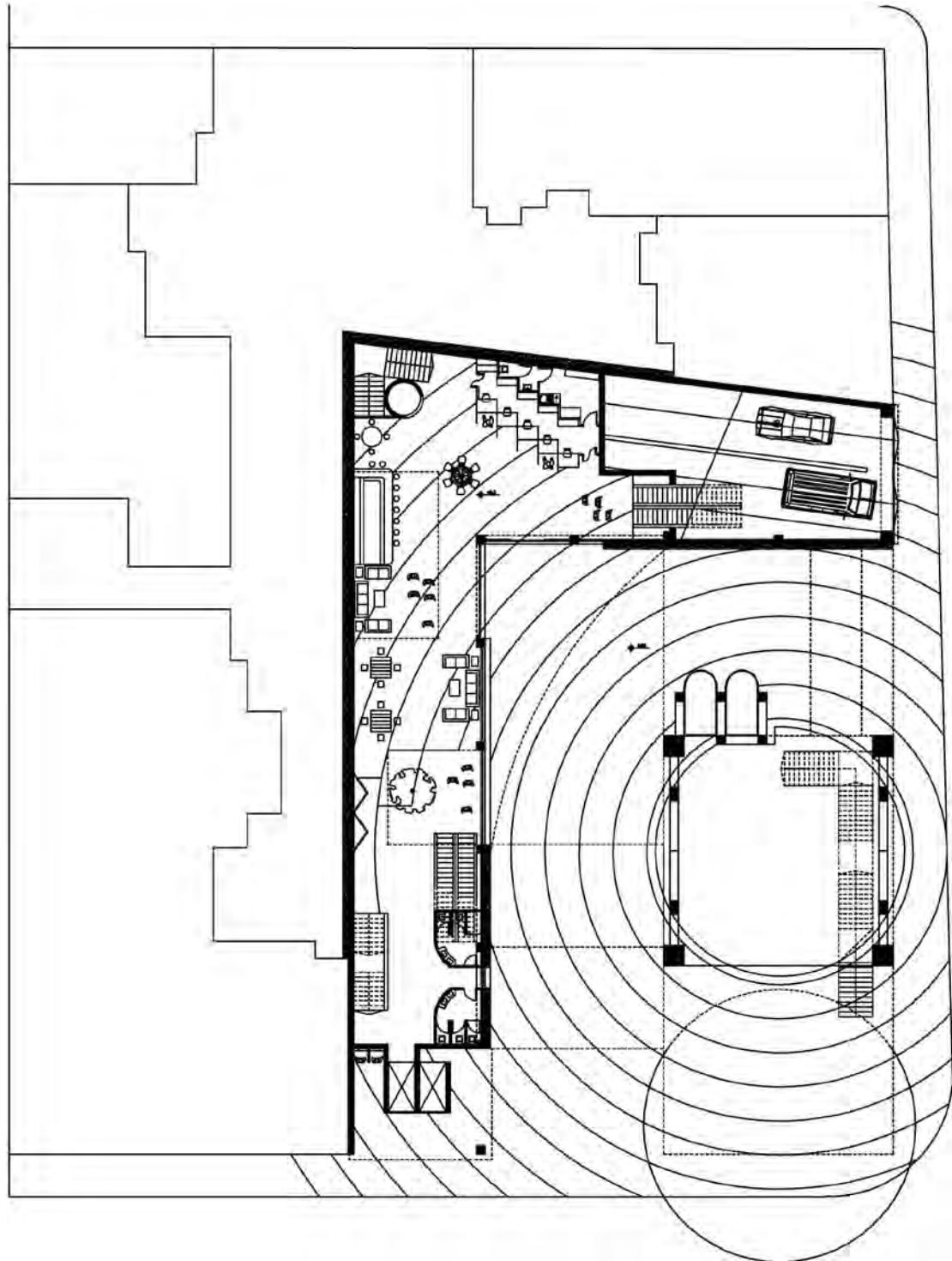
- χώρος στάθμευσης, κυρίως για το προσωπικό του μουσείου και για λόγους εφοδιασμού του.
- χώρος αποθήκευσης

οι εγκαταστάσεις υγιεινής τοποθετήθηκαν τουλάχιστον ανά όροφο ανάλογα με την λειτουργία των ορόφων.

Κάτοψη ισόγειου

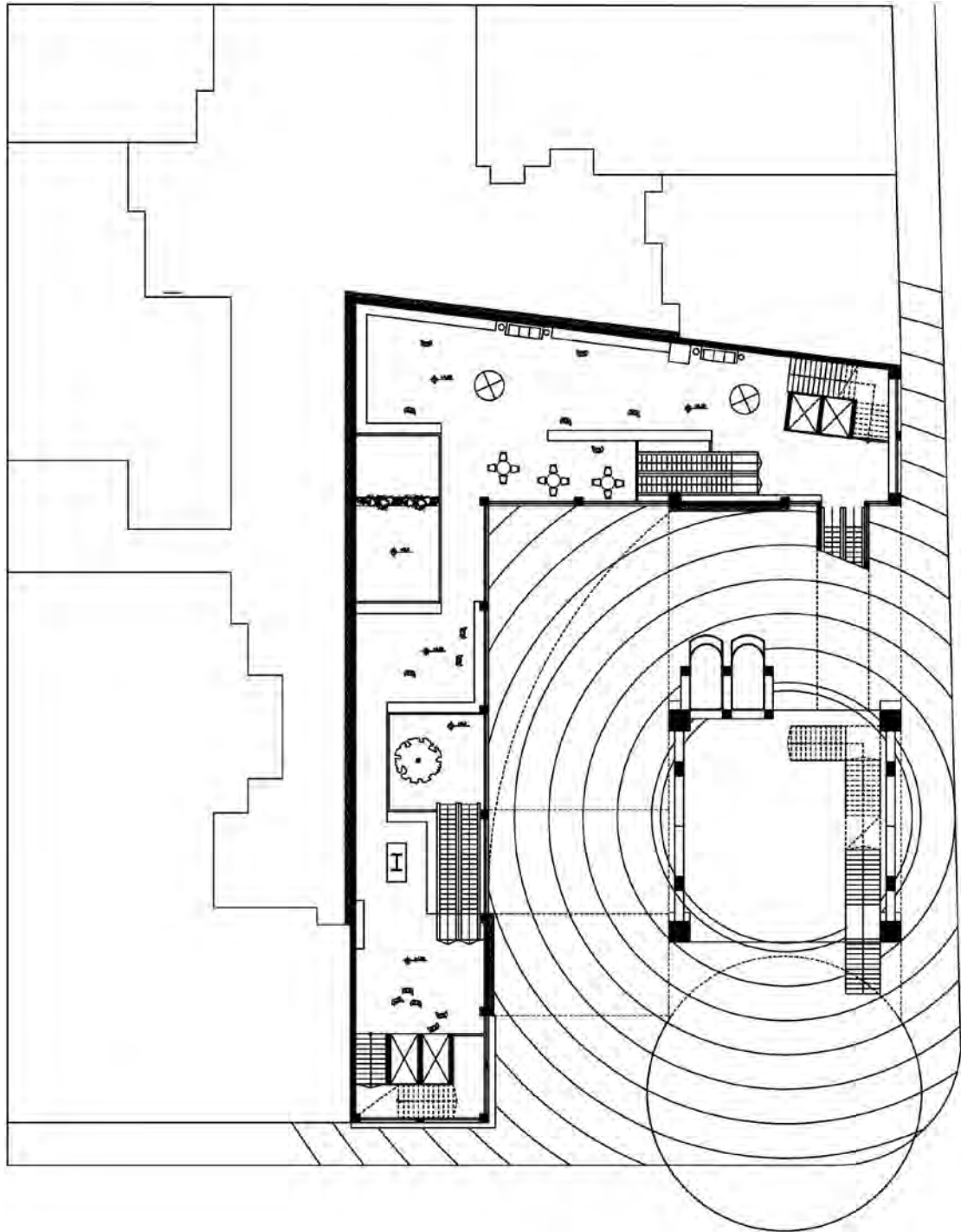
- χώροι υποδοχής και εξυπηρέτησης
- εγκαταστάσεις υγιεινής

Κάτοψη πρώτου ορόφου

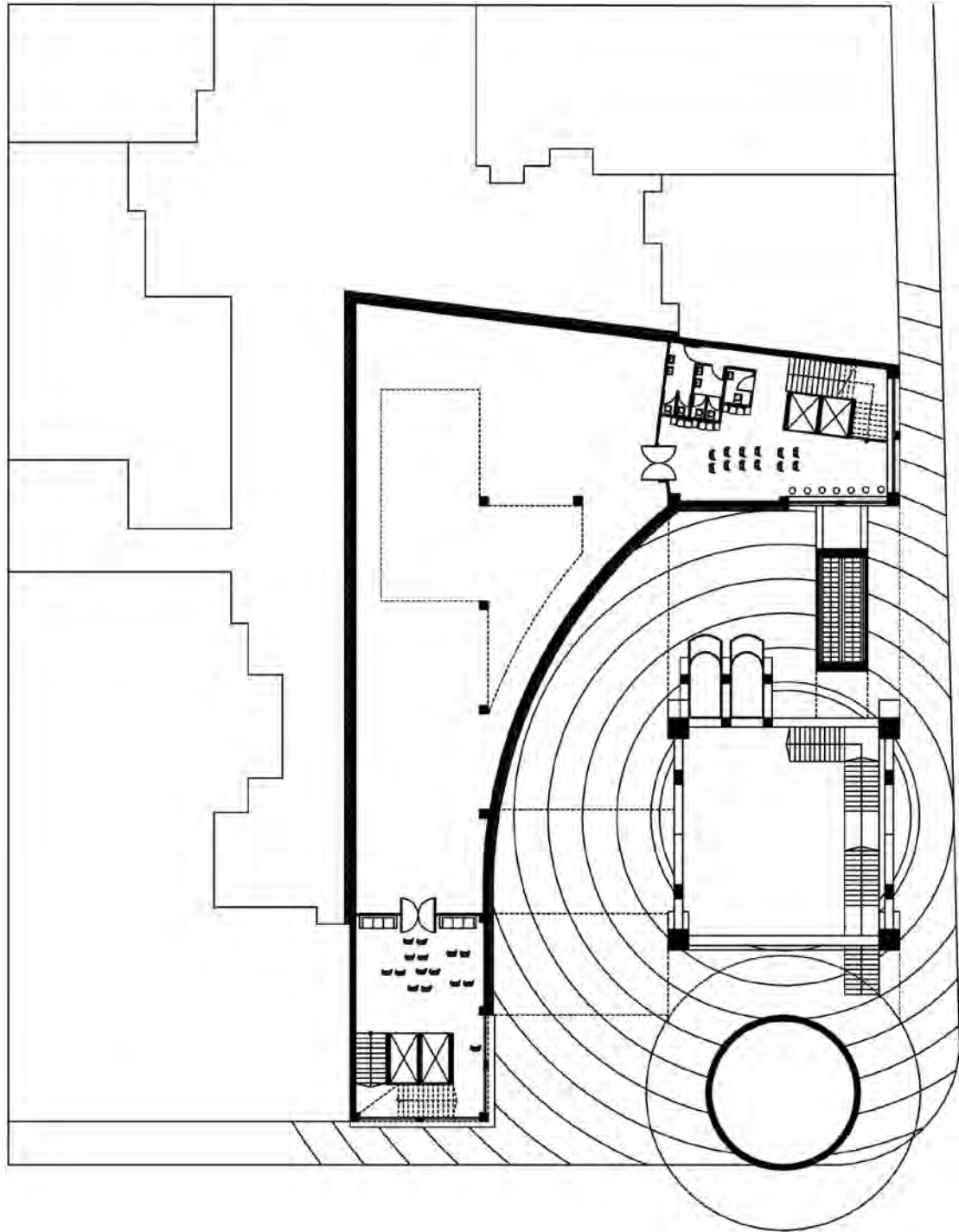
-museum shops

-περιοδικά , έντυπα κτλ

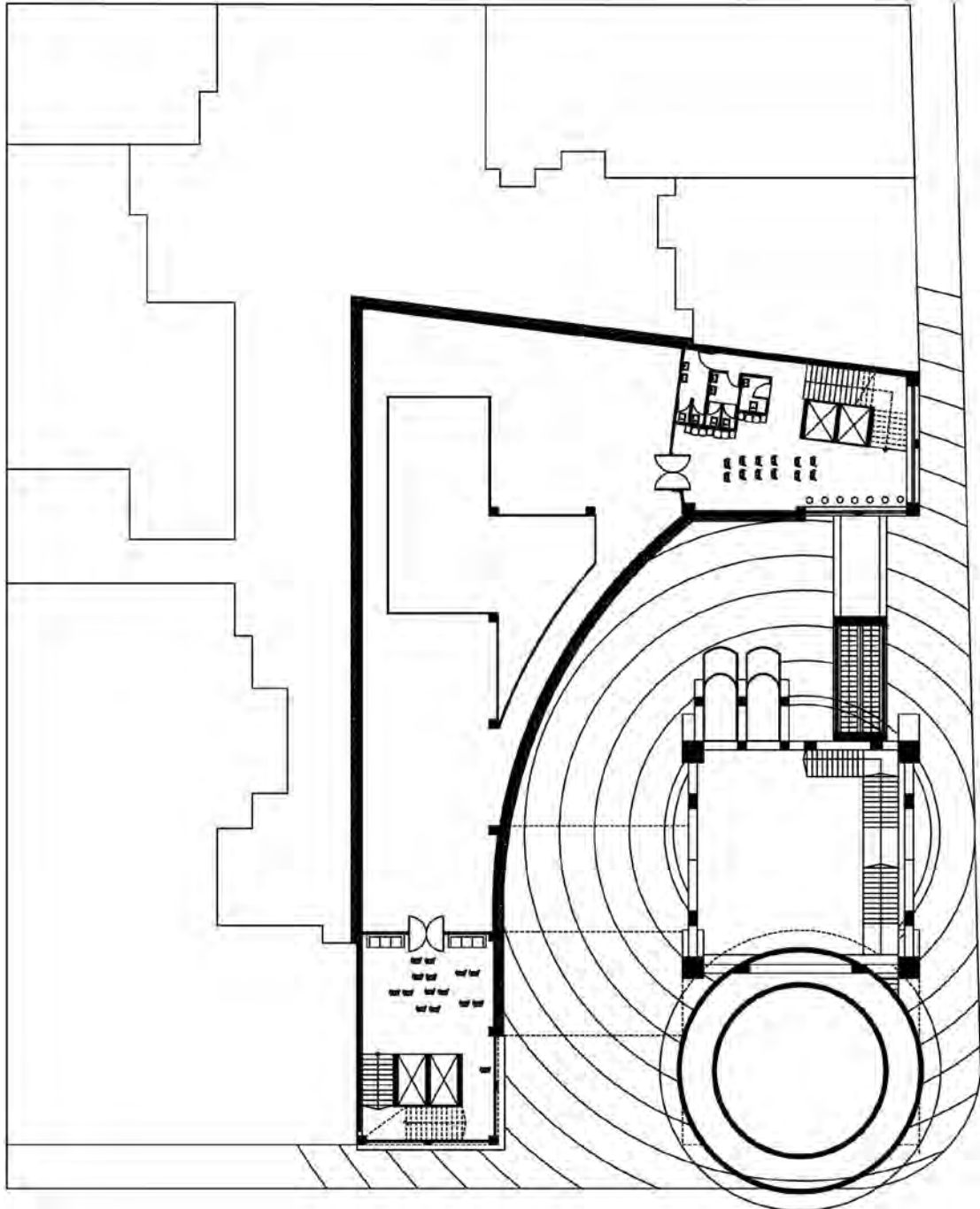
Κάτοψη δεύτερου ορόφου

- χώρος εκθέσεων
- εγκαταστάσεις υγιεινής

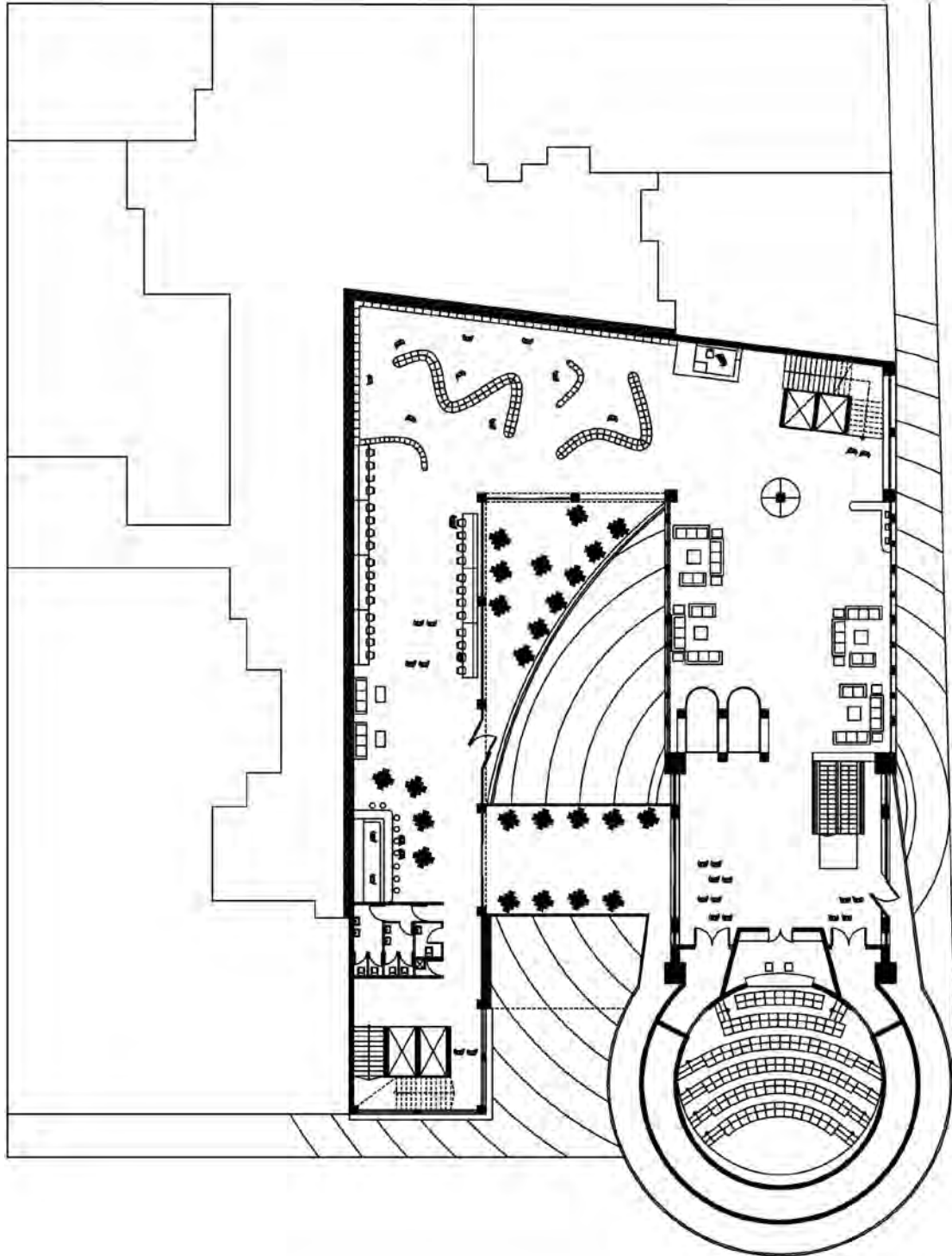
Κάτοψη τρίτου ορόφου

- χώρος εκθέσεων
- εγκαταστάσεις υγιεινής

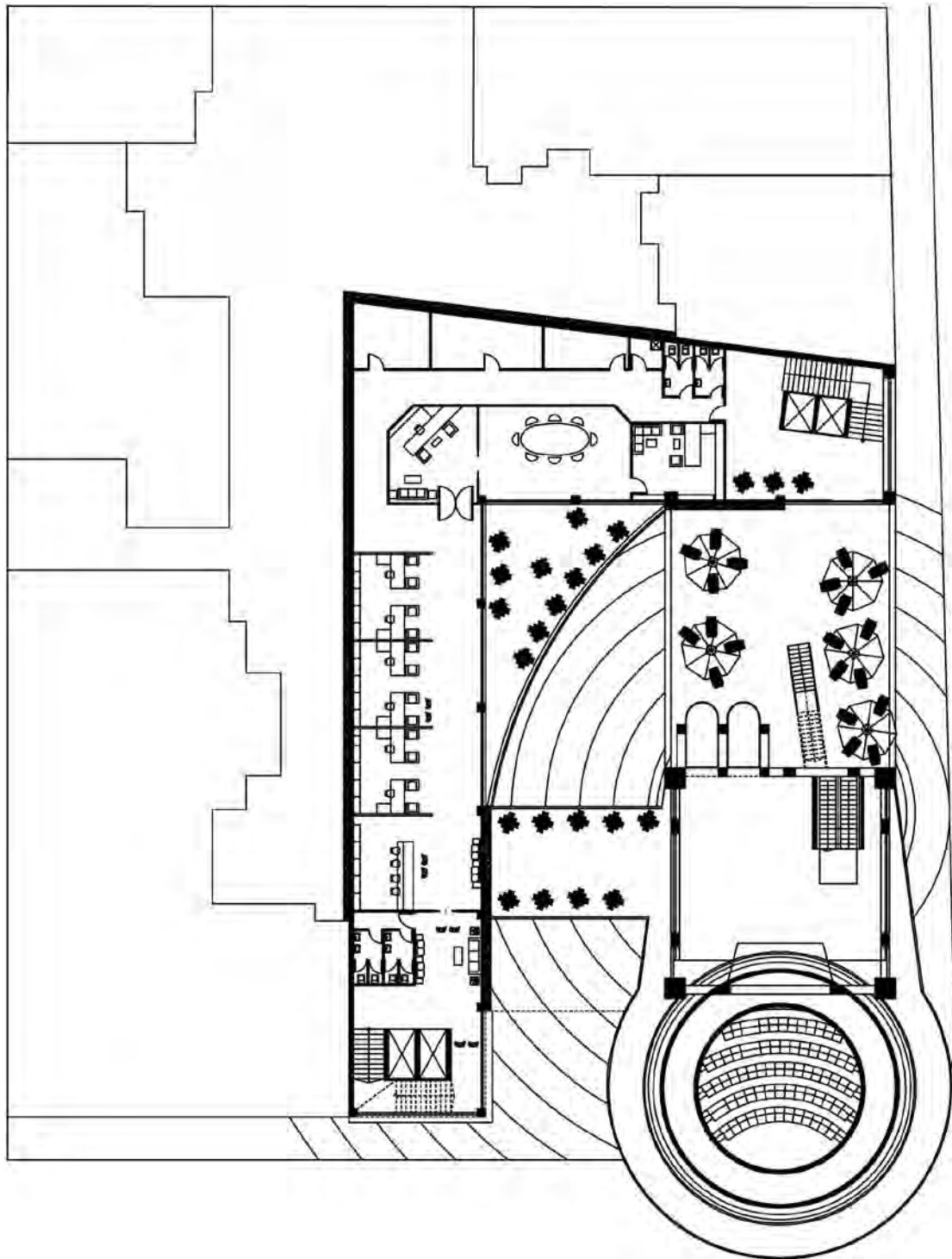
Κάτοψη τέταρτου ορόφου

- πλανητάριο
- ψηφιακή βιβλιοθήκη
- υπολογιστές
- κυλικείο
- εγκαταστάσεις υγιεινής

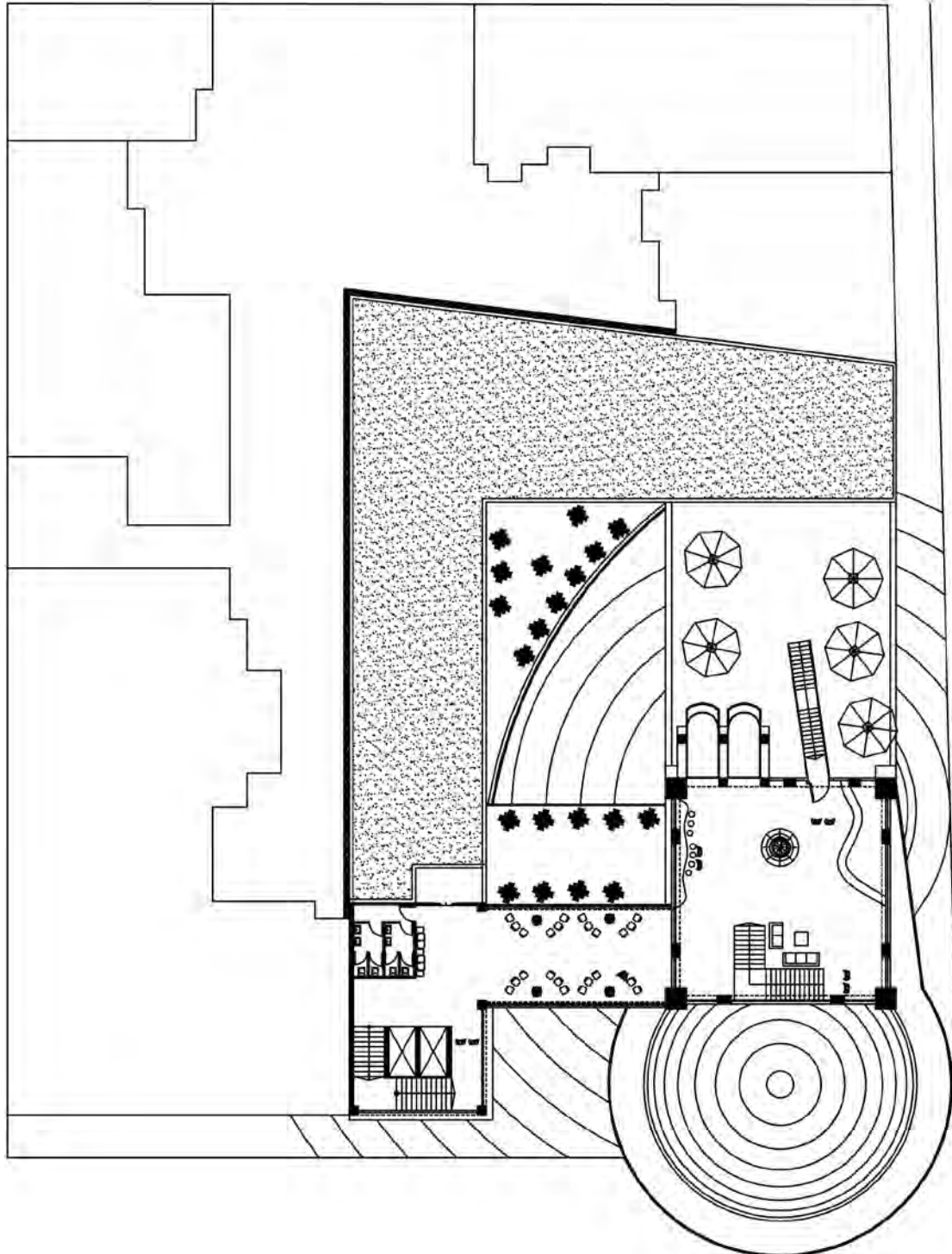
Για την προσέλευση του κοινού στο πλανητάριο προβλέφθηκε και μια ανεξάρτητη επικοινωνία με κυλιόμενες σκάλες που ξεκινούν από το ισόγειο και φθάνουν απευθείας στον χώρο εισόδου του πλανητάριου διευκολύνοντας και συντομεύοντας την διαδρομή.

Κάτοψη πέμπτου ορόφου
-γραφεία διοίκησης

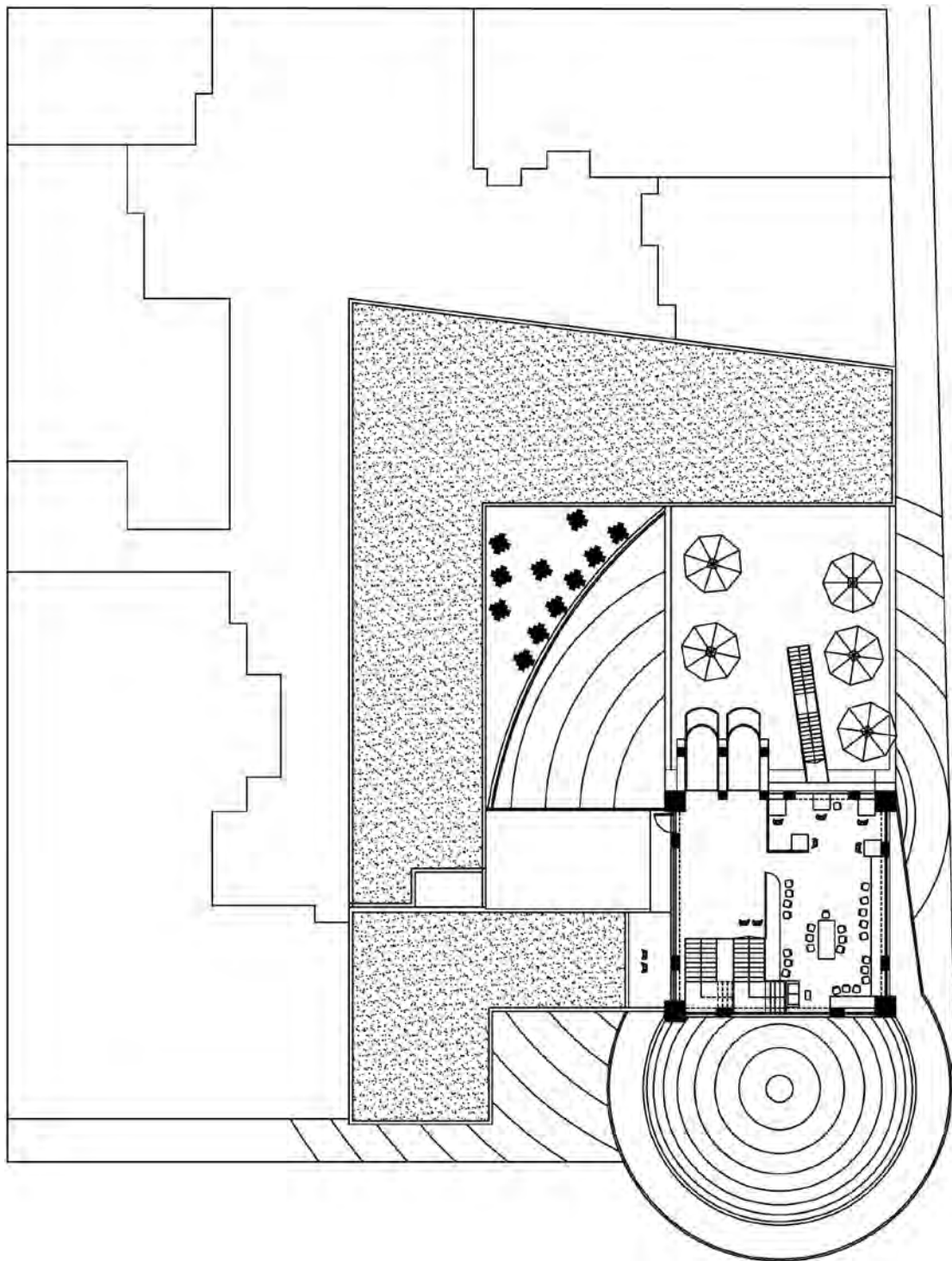

Κάτοψη έκτου ορόφου

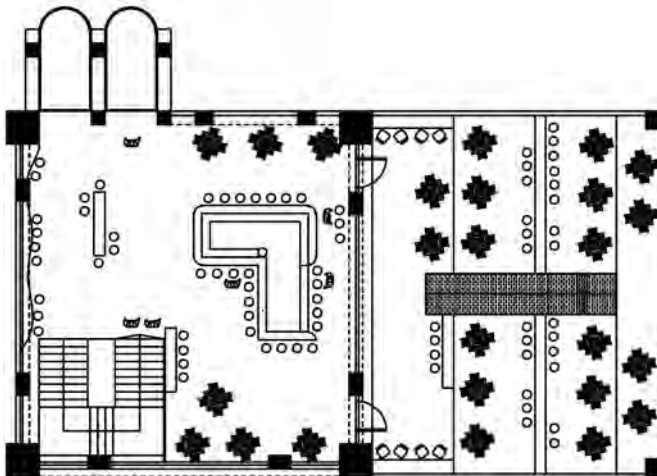
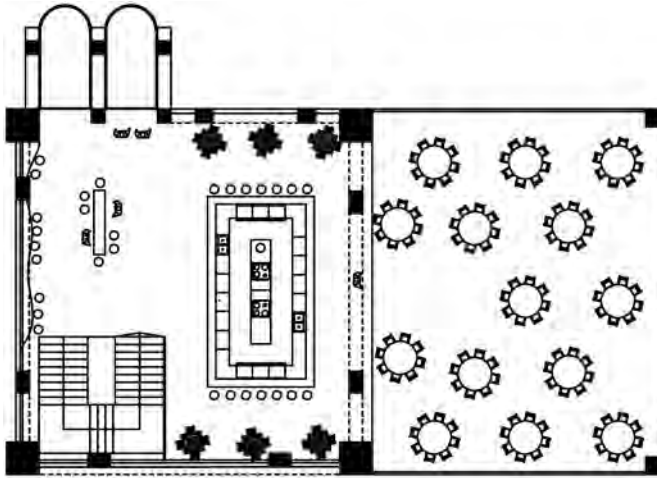
-χώρος σύνδεσης ,αναμονής και εξυπηρέτησης του κοινού

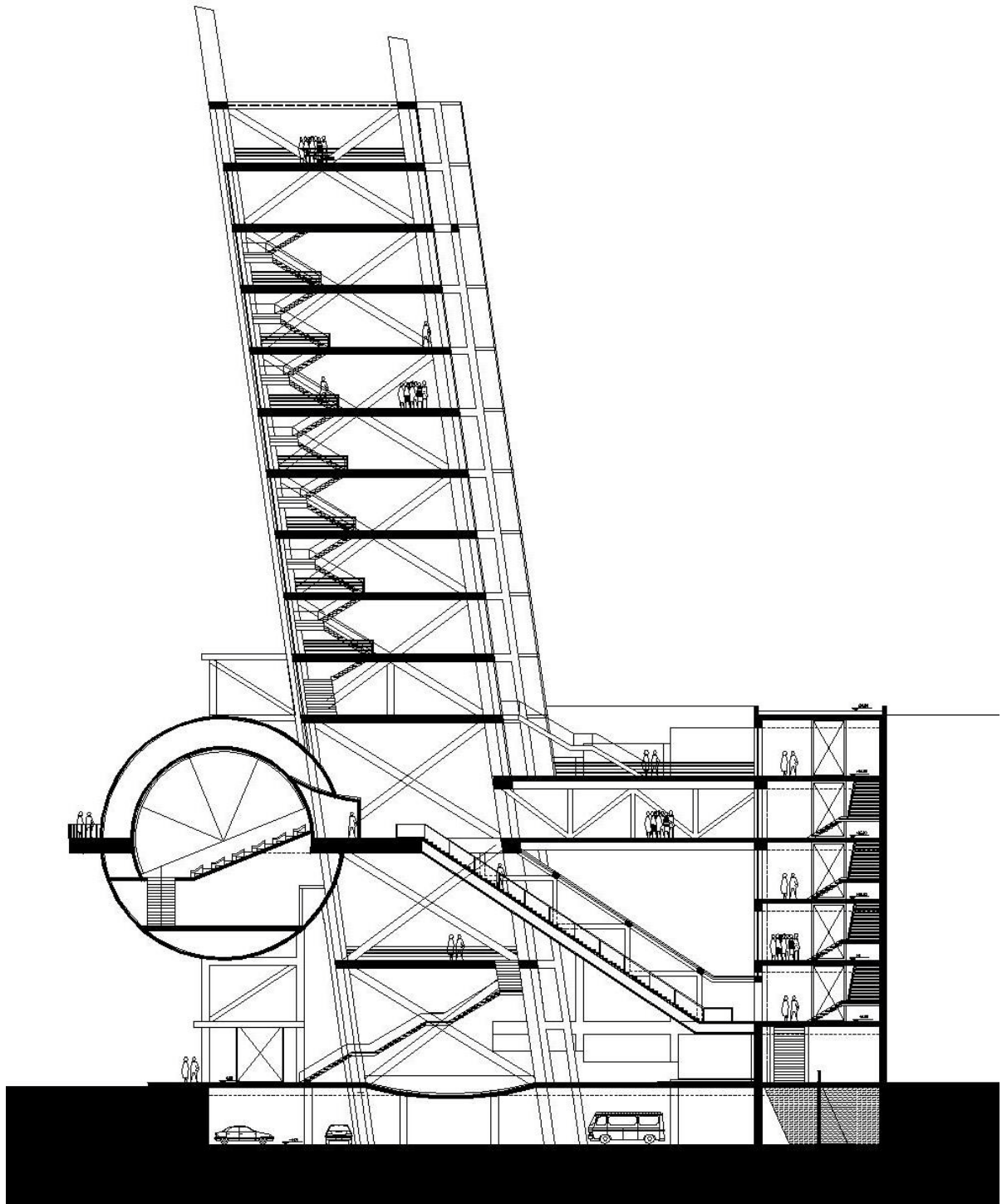
Κάτοψη έβδομου ορόφου
-εργαστήριο

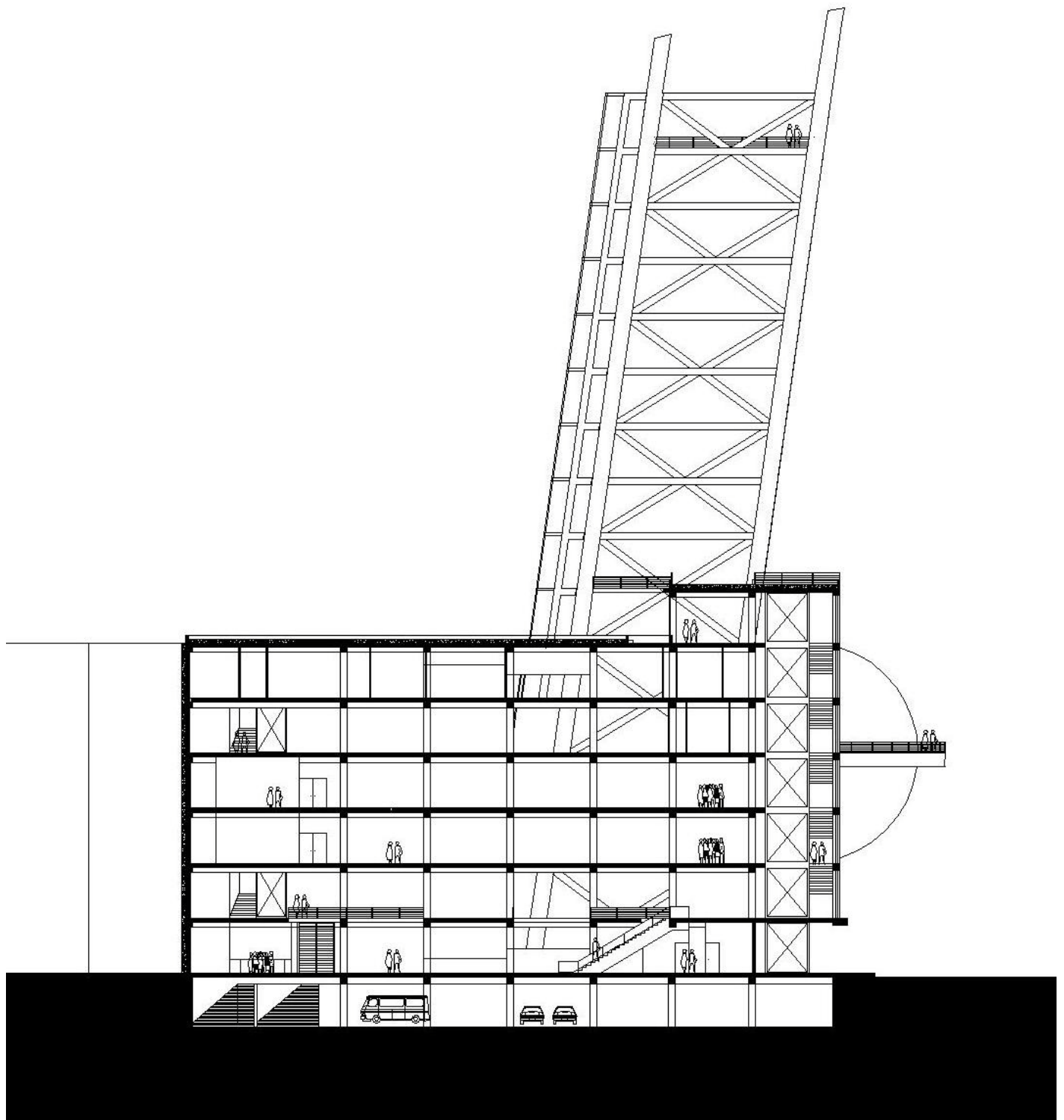
Κάτοψη εστιατορίου – καφετερίας

Τομή Α-Α

Τομή Β-Β

Τομή Γ-Γ

